

יוסף ורחל

1593

נערך ויוצא לאור ע"י "חסדי דוד" [בהשתתפות כולל "חוני המעל"]
העלון לע"נ אבי מורי ר' יוסף בר אסתר סויה "זל שנלב"ע ביום ז' סיון התשנ"ב
ואימי מורתי רחל בת איזה סויה ע"ה שנלב"ע ביום כז' מר חשון התשע"ז

חדוש מלכות בית דוד

בפרשתנו, אנו קוראים על המאורע הגדול: היציאה ממצרים. מאורע זה בתולדות עם ישראל נחרט לנצח, והרבה ממצוות התורה הם זכר ליציאת מצרים, כמו המצוות המוזכרות בפרשה: מצות קרבן הפסח לדורות ולשנה, מצות אכילת המצות ואיסור החמץ, ומצות פדיון הבכורות והתפילין.

מצוה נוספת בפרשה, אשר למעשה רמוזה במילים: "החודש הזה לכם ראש חודשים, ראשון הוא לכם לחודשי השנה". מצוה זו של קידוש החודש והיסוד ללוח העברי לדורותיו נתקשה בה משה עד שהראה לו הקב"ה באצבע את הלבנה ברקיע ואמר לו "כזה ראה וקדש". מצוה זו נצטרכה להנתן בארץ מצרים כדי שיוכלו לקיים מצוות הפסח שניתנה להם בעשור ואח"כ בארבעה עשר יום לחודש בין הערביים. אך יש אולי לראות בה עוד מימד כללי לדורות: ולכוח הבורא בכריאה. פרשתנו קשורה עם הפרשה הקודמת בכך שבה באו לידי סיום המכות שניתנו במצרים ונרמזו מספר המכות – לשלש בשם הפרשה – "בא" בנימטריה 3, מטרת המכות כפי שנאמר בתורה: "וידעו מצרים כי אני ה'..." "למען תדע כי אני ה' בקרב הארץ..." "למען תדע כי לה' הארץ..." "למען תדעו אשר יפלה ה' בין מצרים ובין ישראל..." – כלומר, הוכחה ליכולת הגדולה של הבורא לפעול כרצונו בעולם הנברא על ידו. ואכן, עשו המכות רושם גדול בעולם של אז גם אצל המצרים.

ידועה הטענה של הרבה מבני עמנו: אם היינו רואים ניסים כמו שהיו במצרים היתה לנו הוכחה על קיום האלוהים והיינו מקיימים מצוותיו...

והנה אם ירצו יתבוננו ויראו כל חודש, כל שלושים יום מחדש את כוחו של מנהיג העולם, שהרי מה מסמלת לנו הלבנה והידועה? את השליטה העצומה בכל מרחבי החלל האין סופיים על כל מליוני הכוכבים שבהם. כוכבים שאורם עדיין לא הגיעו כלל לעולמנו וגלקסיות שלא הגיעו לקצה מחקרן.

המערכות המשוכללות בכוחות המשיכה של כדור הארץ, השמש והירח הבאות לידי ביטוי בלדיתה מחדש של הלבנה כל חודש הם מראים באצבע על כוחו של הבורא והמנהיג של הטבע בחוקיו הקבועים לו. ועל כן נאמר בקידוש הלבנה: "תנא דבי רבי ישמעאל, אלמלי לא זכו בני ישראל אלא לקבל פני אביהם שבשמים פעם אחת בחודש דייק, אמר אביי הלכך נימרינהו מעומד". "א"כ כל חודש זוכים ורואים את פני אבינו שבשמים הרי לנו הוכחה במהרה על כוחו ועוצמתו של הבורא.

עם ישראל מקשר תקוותו לחדוש מלכות בית דוד עם חידושה של הלבנה כל חודש. ונמשלו ישראל ללבנה. יסודות הגאולה כפי שבאו לידי ביטוי בנאותנו ממצרים יבואו לידי ביטוי במהרה בנאותנו הנצחית בקרב.

העלון לע"נ

מז"ר זקני ר' שלמה פרץ בר סעדה שנלב"ע ח' שבט

דודי ר' יוסף פרץ בר איזה זל שנלב"ע י' שבט

ת.צ.ב.ה.

בת של

שבת ו' שבט ה-תשפ"ו
פרשה: בא
הפטרה: הדבר אשר דבר



הדלקת נרות - 16:43
צאת השבת - 17:37
ר"ת: 18:10

הדלקת נרות בשבת הבאה 16:50

שאל	בא
5:26 <	5:31 <
5:33 <	5:38 <
6:34 <	6:37 <
11:53 <	11:52 <
12:20 <	12:18 <
17:13 <	17:06 <

תפילין

"לאכול כדי התקיים"
"אחדות המעשים" בתפילין של-
ראש יש ארבעה בתים, ואילו
בשל-יד - בית אחד בלבד. שכן
בראש - במחשבות ובדעות -
רשאים אנו להיות חלוקים
בינינו ויש מקום לדעות
ולהשקפות שונות, אבל
בתפילין של-יד - במעשים
ובאורח-החיים בפועל - כאן
חייבים אנו להיות מאוחדים,
לעשות יד אחת ולהיות 'בית'
אחד.

העלון לרפואת
מנשה בר דוד וברוריה
מרת אהודי זינה בת רחל
ולע"נ תמי' שלום בר שמחה ז"ל
חמותי מרים בת רחל ז"ה
הרוצה להקדיש את העלון או חלקו
בטל... 052-5079555

"במה גדולה מעלת התשובה" סוף

תפילין

והיהודי קיבל את הידיעה מהחסידי בהתמרמרות גדולה ויאמר מי יודע אימתי תמות הנוצרייה והילדים ויכול להיות שהוא ימות לפניהם וכך יהיה בצער גדול בעולם האמת עד שהם ימותו, וינחמנו החסיד ויאמר לו אל תדאג בטח הקב"ה והוא יעשה את שלו, למחרת ויביא היהודי עתון לחסיד ועיניו זולגות מדמעות ולא ידוע אם הם משמחה או מיגון ויאמר לו לחסיד נא לקרא פה, ויראהו על הכותרת גדולה שכתוב בו שאשה ושני בניה היו בעגלה, והעגלה התהפכה וימותו האשה ושני בניה. והיא אשת פלוני והוא נמצא בבית הסוהר. ויאמר לו החסיד עכשיו נודע לי למה הביאוני לפה עבור שאתה קיבלת על עצמך לחזור בתשובה בלב שלם התגלגל הענין והביאו אותי ועכשיו אתה בעל תשובה נקי מעונות, הערב אני יוצא מפה כבר מילאתי את חובתי במקום הזה וגם אותך אקח עימי.

ויהי הדבר כחידה בעיני היהודי בעל תשובה וישאל איך נוכל לצאת מפה הערב ויאמר לו תשתוק ואל תדבר בענין הזה ובעיניך תראה איך נצא מפה בעזרת האל יתברך. ובלילה כמעט בשעת חצות ויעורר החסיד את היהודי בעל התשובה ויאמר לו הגיע הזמן קום והתלבש, ויתלבש החסיד דלת אחר דלת וכל השומרים היו ישנים ותרדמת אלהים נפלה עליהם ויצאו משם שלמים, והחסיד שמח מאוד על שנפל בחלקו להחזיר את היהודי בתשובה והיהודי לא פסק פיו לברך את הקב"ה ואת החסיד ששלחו לו לבית כלאו למדנו מהמעשה הזה כמה גדולה התשובה ואל יגיד אדם אני חטאתי ואין לי במה לכפר ראינו פה שהיהודי הנזכר במעשה הזה עשה כל מיני עבירות ר"ל לקח אישה נוצרייה והביא ממנה בנים שנקראים ממזרים מפני שזה לא כדת משה וישראל ואחר כך נתחבר עם חבורת גנבים פושעים ורוצחים. והוא בבית הכלא חזר בתשובה בלבב שלם הקב"ה בחמלתו הרבה והבוחן ליבות וכליות וישלח לו בגלגול את החסיד לבית הכלא על לא חמס בידו עבור לעשות לו את התיקון, השם הטוב יחזירנו למוטב בתשובה שלמה אמן.

העלון לרפואת והצלחת אליעזר אלקיים וכל משפחתו ישלם ה' פעולם אמן

הודעות מרכז "תפילין" תפוח בימים: א - ה פלא... 052-5079555

שיעורי לווין

לע"נ מרן הרב עובדיה יוסף זצוק"ל
כל מוצאי שבת אפשר לצפות בשיעורי הרש"ע ר' יצחק יוסף שליט"א בלוויין על מסך גדול

בבית הכנסת אשר ב"שבט סופר"

מנויים: לקבלת העלון חינם במייל מידי שבוע שלח את המייל שלך למייל: SVISSA8@GMAIL.COM

"וְלֹא תִשְׁכְּרוּ בִּי"

כתב בספר החינוך, בטעם המצוה. כי בבואנו לערוך את הסדר ולאכול את קרבן הפסח דרך תורות, ראוי לנו לאכול כשרים ואדונים, ולא כעניים ועבדים המגוררים עצמות ככלבים. וכתב בענין זה יסוד המקיף רבות מן המצוות, יסוד בנפש האדם ותכונתה:

"מתוך המעשה והדמיון שאנחנו עושים (כלומר, אם נאכל כבני מלכים) – נקבע בנפשותינו הדבר לעולם. ועתה בני, הטה אוזןך ושמע, אלמדך להועיל בתורה ובמצוות: דע, כי האדם נפעל כפי פעולותיו, וכל מחשבותיו תמיד אחר מעשיו שהוא עוסק בהם, אם טוב ואם רע.

ואפילו רשע גמור בלבבו, וכל יצר מחשבות לבו רק רע כל היום, אם ישים השתדלותו ועיסוקו בהתמדה בתורה ובמצוות, ואפילו שלא לשם שמים, מיד ינטה אל הטוב, ומתוך שלא לשמה בא ללשמה, ובכח מעשיו ימית היצר הרע. כי אחרי הפעולות נמשכים הלבבות.

ואפילו אם יהיה אדם צדיק גמור, ולבבו ישר ותמים, חפץ בתורה ובמצוות, אם יעסוק תמיד בדברים של דופי – למשל אם יכריחו המלך ויעסוק באומנות רעה – באמת אם כל עסקו תמיד באותה אומנות, יהיה בסופו של דבר רשע גמור.

כי ידוע הדבר, ואמת, שכל האדם נפעל כפי פעולותיו, כמו שאמרנו. ועל כן אמרו חכמים ז"ל: רצה הקב"ה לזכות את ישראל, לפיכך הרבה להם תורה ומצוות, כדי להתפייס בהן כל מחשבותיהם, ולהיות בהן כל עסקיהם, להטיב לנו באחריותנו, כי מתוך הפעולות הטובות אנחנו נפעלים להיות טובים, וזוכים לחיי עד.

ורמזו על זה באמרם: כל מי שיש לו מזוזה בפתחו, ויציצית בבגדו, ותפילין בראשו, מובטח לו שלא יחטא. לפי שאלו הן מצוות תמידיות, ונפעל בהן תמיד, לכן עליך להשיגה, מה מלאכתך ועסקך. כי אחריהם תמשך, ואתה לא תמשך.

"והיה לאות על ידך ולטוטפות בין עיניך"
כתב רבינו הטור והעתיקו מן שלחן ערוך: "יכוון בהנחת התפילין, שציונו המקום להניח ארבע פרשיות אלו שיש בהן ייחוד שמן ויצאית מצרים, על הזרוע כנגד הלב ועל הראש כנגד המוח. כדי שנוכח יציאת מצרים על ידי נסים ונפלאות, שעשה עמנו,

שהם מורים על ייחודו, שהוא יחיד בעולמו, ואשר לו הכח והממשלה בעליונים ובתחתונים, לעשות בהם כרצונו". והוסיף מרן שלחן ערוך:

"וישעבד להקב"ה הנשמה, שהיא במוח, וגם הלב, שהוא עיקר התאוות והמחשבות. ובוזה יזכור את הבורא, וימעט את תאוותיו".

"כי בזה"ק יד הצי"אנו ה' מצרים"
כתב הרמב"ן ז"ל: מדוע ציונו הקב"ה לכתוב את פרשת יציאת מצרים בתפילין ולהניחן בכל יום. לכתבה במזוזה ולקבעה על מזוזה פתחניו. ולהזכיר יציאת מצרים פעמים ביום, בבוקר ובערב?

וענה, ודבריו נוקבים: עלינו להזכיר את יציאת מצרים על ניסיה המרעישים, "כי מן הניסים הגדולים והמפורסמים, אדם מודה בניסים הנסתרים, שהם יסוד התורה כולה. שאין לאדם חלק בתורת משה רבינו, עד שנאמין בכל דבריו ומקרינו, שכולם ניסים, אין בהם טבע ומנהגו של עולם, בין ברבים בין ביחיד. אלא, אם יעשה המצוה – יצליחנו שכרו, ואם יעבור עליהם – יכריחנו עונשו, הכל בגזירת עליון".

"מצות יאכל את שבעת הימים"
דקדוק לשוני הובא בספר "אור החמה" בשם הגאון הצדיק רבי ינון חורי: לשון "יאכל" קשה הוא, שמשמע על אחר שמאכיל ולא הוא בעצמו אוכל, והיה לו לומר: מצות יאכל או תאכל? ותירץ הרב על פי דברי רש"י על הפסוק "שקץ הוא לא יאכל" – לחייב על המאכיל כאוכל.

ואם כן, אפשר לומר גם כאן שהתורה אומרת לגדולים להאכיל את הקטנים "מצות יאכל את שבעת הימים". ומשום כך נקט הכתוב בלשון האכילה – לקטנים – שמשמע על אחר שמאכיל, לבד ממצות האכילה שנתחייבו בה כל ישראל.

ובזה ניתן להסביר גם את פשר סמיכות הכתוב שלאחרי: "והגדת לבנך ביום ההוא לאמר" – כלומר שמלבד מצות אכילת המצות שנצטוו הגדולים על הקטנים, ראוי להאב לספר לבן את ענין יציאת מצרים ונפלאות ה' יתברך.

"וַיַּנְעִלוּ אֶת מִצְרַיִם"

אמר רב יהודה אמר שמואל: כל כסף וזהב שבעולם ליקט יוסף והביא למצרים. כשעלו בני ישראל למצרים – העלוהו עמהם, שנאמר "וַיַּנְעִלוּ אֶת מִצְרַיִם".

רב אסי אמר: עשהו כמצודה שאין בה דגן. רבי שמעון בן לקיש אמר: כמצולה שאין בה דגים. והיה מונח עד רחבעם בן שלמה. בא שישק מלך מצרים על ירושלים ונטלו מרחבעם. בא זרח מלך כוש ונטלו משישק. בא אסא ונטלו מזרח מלך כוש ושלחו להדרמון בן טברמון. באו בני עמון ונטלוהו מהדרמון בן טברמון. בא יהושפט ונטלו מבני עמון והיה מונח עד אחז. בא סנחריב ונטלו מאחז. בא חזקיהו ונטלו מסנחריב והיה מונח עד צדקיהו. באו כשדים ונטלוהו מצדקיהו. באו פרסים ונטלוהו מכשדים. באו יוונים ונטלוהו מפרסים. באו רומים ונטלוהו מיוונים – ועדיין מונח ברומי.

ספרות וספרות

הלכות הנחת תבשיל על האש מערב שבת על מנת

שיתבשל בשבת (שהיה)

והלכות חימום תבשיל בשבת (חזרה)

ההלכות מספר "הלכה ברורה" להרה"ג דוד יוסף שליט"א

הסקת תנור לחימום הבית על ידי גוי

סא. בדורות הקודמים התיירו רבותינו הפוסקים לגרים במדינות צפון אירופה לומר לגוי להדליק את האש כדי לחמם את הבית בשבת בימים שהקור גדול ביותר, מפני שיש בזה חשש שיבוא לידו חולי מחמת הקור אם לא יחממו את חדרי הבית, ויש להקל באיסור אמירה לגוי בשבת כשיש חשש חולי, ואפילו חולי שאין בו סכנה, וכל שכן כשהגוי מדליק מעצמו מבלי שיאמר לו בפירוש שידליק.

ואפילו בימים שאין הקור גדול ביותר, אם עדיין יש קור רב, ומחמת הקור יש צער לילדים קטנים ולתינוקות, יש להקל לומר לגוי שידליק את האש לצורך הקטנים, ומאחר שמה שהדליק הגוי את האש היה לצורך הקטנים, נחשב הדבר שהדליק הגוי בהיתר, ומותר אף לגדולים להתחמם מאותה אש.

ויש בזה עוד פרטי דינים, ויתבאר בס"ד בהלכה ברורה להלן (סימן רעו סעיף מ' והלאה).

חימום תבשיל על גבי תנור לחימום הבית

סב. לאור האמור לעיל בסעיף הקודם, כתבו הפוסקים, שמותר לומר לגוי להניח תבשיל שנצטנן על גבי תנור החימום קודם שידליק את התנור לצורך חימום הבית, ולאחר מכן כשמדליק הגוי את התנור לצורך חימום הבית, ממילא מתחמם התבשיל מחום התנור, וכיון שעיקר כוונת הגוי כשמבעיר אש בתנור היא לצורך חימום הבית, ועצם הבערת האש בתנור נעשית בהיתר, שהרי מותר לומר לגוי להבעיר אש בתנור לצורך חימום הבית כשיש חשש חולי מחמת הקור, וכנ"ל בסעיף הקודם, ובשעה שמניח הגוי את התבשיל על התנור הרי אין עדיין אש בתנור, לכן יש להקל.

ומכל מקום כתבו כמה אחרונים, שאין זה אלא בתנור שעיקרו מיועד לחימום הבית, אבל תנור שרגילים להשתמש בו גם לחימום תבשילים בימות החול, יש לאסור לומר לגוי להניח עליו תבשיל קודם שייסקנו לצורך חימום הבית, ונתנו כמה טעמים לזה.

וכל זה אינו אלא בגוי המניח את התבשיל על גבי התנור קודם שמסיק אותו לצורך חימום הבית, אבל אסור ליהודי להניח את התבשיל על גבי תנור החימום קודם שייסקנו הגוי לצורך חימום הבית, ואפילו הוא תנור שעיקרו מיועד לחימום הבית.

ויש אומרים שאם התבשיל מבושל כל צרכו והוא יבש, יש להקל אף ליהודי להניחו על גבי התנור קודם שייסקו הגוי לצורך חימום הבית, כל שאי אפשר לעשות כן על ידי הגוי.